

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) 2023/1577

z dnia 20 kwietnia 2023 r.

uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących obliczania wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka rynkowego mających zastosowanie do pozycji portfela bankowego obciążonych ryzykiem walutowym lub ryzykiem cen towarów oraz sposobów traktowania tych pozycji na potrzeby wymogu dotyczącego regulacyjnej weryfikacji historycznej oraz wymogu dotyczącego przypisania zysków i strat z zastosowaniem alternatywnej metody modeli wewnętrznych

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 325 ust. 9 akapit trzeci, art. 325bf ust. 9 akapit trzeci oraz art. 325bg ust. 4 akapit trzeci,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Biorąc pod uwagę różne miary wartości mające zastosowanie do pozycji portfela bankowego, konieczne jest określenie, czy instytucje powinny stosować wartość księgową czy wartość godziwą tych pozycji jako podstawę obliczania – zgodnie z alternatywną metodą standardową lub alternatywną metodą modeli wewnętrznych, o których mowa odpowiednio w części trzeciej tytuł IV rozdział 1a i rozdział 1b rozporządzenia (UE) nr 575/2013 – wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka rynkowego mających zastosowanie do pozycji portfela bankowego obciążonych ryzykiem walutowym, ryzykiem cen towarów albo obydwoma tymi rodzajami ryzyka.
- (2) Ponieważ wartość pozycji portfela bankowego nie zależy wyłącznie od czynników ryzyka rynkowego, instytucje nie powinny mieć obowiązku dokonywania codziennej wyceny tych pozycji w celu obliczenia wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka walutowego przy zastosowaniu alternatywnej metody standardowej. Zamiast tego instytucje powinny uwzględniać w wartości tych pozycji wykorzystywanej jako podstawa obliczeń tylko te zmiany, które wynikają z elementów tych pozycji związanych z ryzykiem walutowym.
- (3) W celu zapewnienia spójności z praktykami księgowymi instytucje powinny stosować ostatnią dostępną wartość księgową pozycji portfela bankowego jako podstawę obliczenia wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka walutowego zgodnie z alternatywną metodą standardową. Za odpowiednią podstawę obliczania wymogów w zakresie funduszy własnych uznaje się jednak również wartość godziwą tych pozycji. W związku z tym instytucje powinny mieć możliwość stosowania wartości godziwej zamiast ostatniej dostępnej wartości księgowej jako podstawy tych obliczeń, jeżeli co najmniej raz na kwartał wyceniają wszystkie swoje pozycje portfela bankowego według wartości godziwej.

⁽¹⁾ Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1.

- (4) W celu zapobieżenia ewentualnym przypadkom przedstawiania błędnych informacji na temat ryzyka walutowego w portfelu bankowym instytucje powinny mieć obowiązek aktualizowania podstawy wykorzystywanej do odzwierciedlenia zmian czynników ryzyka walutowego z częstotliwością miesięczną. Taka częstotliwość jest proporcjonalna, w szczególności w porównaniu z częstotliwością dzienną, z jaką instytucje mają obowiązek aktualizować czynniki ryzyka walutowego przy zastosowaniu alternatywnej metody modeli wewnętrznych.
- (5) Biorąc pod uwagę, że niektóre pozycje walutowe w portfelu bankowym mogą wynikać z pozycji niepieniężnych, których wartość nie jest aktualizowana na każdy dzień sprawozdawczy w celu odzwierciedlenia zmian kursu walutowego, konieczne jest ustanowienie szczególnego sposobu postępowania w celu zapewnienia jednolitego podejścia do obliczania wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka walutowego mających zastosowanie do tych pozycji zgodnie z metodą opartą na wskaźnikach wrażliwości określonej w części trzeciej tytułu IV rozdział 1a sekcja 2 rozporządzenia (UE) nr 575/2013.
- (6) Zgodnie z międzynarodowymi standardami rachunkowości instytucje są zasadniczo zobowiązane do wyceny swoich instrumentów finansowych obciążonych ryzykiem cen towarów według wartości godziwej na potrzeby obliczania wymogów w zakresie funduszy własnych. Jeżeli jednak instytucja fizycznie posiada towar i nie stosuje wartości godziwej takiej pozycji do celów księgowych, jako podstawę obliczenia wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka rynkowego należy przyjąć wartość godziwą tej pozycji, ponieważ zapewnia ona prawidłowe i łatwe zastosowanie alternatywnej metody standardowej. Zastosowanie wartości godziwej jako podstawy obliczeń pozwala ponadto instytucjom na dokładne ujęcie zabezpieczeń i efektów dywersyfikacji pomiędzy pozycjami utrzymywanymi w portfelu bankowym a pozycjami utrzymywanymi w portfelu handlowym. Podstawa ta powinna być aktualizowana co miesiąc, co zagwarantuje proporcjonalne podejście, zwłaszcza w porównaniu z częstotliwością dzienną, z jaką instytucje mają obowiązek aktualizować czynniki ryzyka cen towarów przy zastosowaniu alternatywnej metody modeli wewnętrznych.
- (7) Nadrzędne ramy regulacyjne dotyczące wyceny pozycji portfela bankowego obciążonych ryzykiem walutowym lub ryzykiem cen towarów przy zastosowaniu alternatywnej metody modeli wewnętrznych powinny być dostosowane do ram regulacyjnych obowiązujących przy stosowaniu alternatywnej metody standardowej, ponieważ mogą istnieć jednostki odpowiadające za handel, których pozycje są kapitalizowane przy zastosowaniu alternatywnej metody standardowej w jednym kwartale, a przy zastosowaniu alternatywnej metody modeli wewnętrznych w innym kwartale. Konieczne jest jednak określenie, że w przeciwieństwie do alternatywnej metody standardowej, alternatywna metoda modeli wewnętrznych wymaga codziennego obliczania wartości.
- (8) Na potrzeby wymogu dotyczącego weryfikacji historycznej oraz wymogu dotyczącego przypisania zysków i strat, o których mowa w art. 325bf i 325bg rozporządzenia (UE) nr 575/2013 w ramach alternatywnej metody modeli wewnętrznych, konieczne jest określenie, w jaki sposób instytucje mają obliczać rzeczywiste i hipotetyczne zmiany wartości portfela, w szczególności w odniesieniu do wartości ich pozycji portfela bankowego. W związku z tym, aby uwzględnić specyficzne cechy pozycji portfela bankowego obciążonych ryzykiem walutowym lub ryzykiem cen towarów, należy określić sposób stosowania rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/2059 ⁽²⁾ w odniesieniu do tych pozycji.
- (9) W celu zapewnienia spójności z zakresem ryzyka ujmowanego w modelu pomiaru ryzyka rzeczywiste i hipotetyczne zmiany wartości portfela powinny zasadniczo odzwierciedlać jedynie zmiany związane z czynnikami ryzyka rynkowego. Ponieważ jednak wyodrębnienie zmian związanych z ryzykiem walutowym i ryzykiem cen towarów w przypadku pozycji portfela bankowego obciążonych ryzykiem cen towarów oraz pozycji portfela bankowego, które nie wykazują liniowych zmian w zależności od zmian kursu walutowego, może być trudne, instytucje powinny mieć możliwość odzwierciedlenia w rzeczywistych i hipotetycznych zmianach wartości portfela zmian związanych ze wszystkimi elementami kształtującymi wartość tych pozycji portfela bankowego.
- (10) Przepisy niniejszego rozporządzenia są ze sobą ściśle powiązane, ponieważ wszystkie dotyczą sposobu traktowania pozycji portfela bankowego obciążonych ryzykiem walutowym, ryzykiem cen towarów albo obydwoma tymi rodzajami ryzyka. Aby zapewnić spójność tych przepisów, które powinny wejść w życie w tym samym czasie, oraz aby ułatwić dostęp do tych przepisów osobom podlegającym określonym w nich obowiązkom i zapewnić im całościowy wgląd w te przepisy, konieczne jest włączenie wszystkich tych przepisów do jednego rozporządzenia.

⁽²⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2022/2059 z dnia 14 czerwca 2022 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych określających szczegółowe informacje techniczne na potrzeby wymogu dotyczącego weryfikacji historycznej oraz wymogu dotyczącego przypisania zysków i strat zgodnie z art. 325bf i 325bg rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (Dz.U. L 276 z 26.10.2022, s. 47).

- (11) Podstawę niniejszego rozporządzenia stanowią projekty regulacyjnych standardów technicznych przedłożone Komisji przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego.
- (12) Europejski Urząd Nadzoru Bankowego przeprowadził otwarte konsultacje publiczne na temat projektów regulacyjnych standardów technicznych, które stanowią podstawę niniejszego rozporządzenia, dokonał analizy potencjalnych powiązanych kosztów i korzyści oraz zwrócił się o opinię do Bankowej Grupy Interesariuszy powołanej na podstawie art. 37 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010⁽³⁾,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Obliczanie wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka rynkowego mających zastosowanie do pozycji portfela bankowego obciążonych ryzykiem walutowym zgodnie z alternatywną metodą standardową

1. Przy obliczaniu wymogów w zakresie funduszy własnych mających zastosowanie do pozycji portfela bankowego obciążonych ryzykiem walutowym z zastosowaniem metody opartej na wskaźnikach wrażliwości zgodnie z częścią trzecią tytułu IV rozdział 1a sekcja 2 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 instytucje stosują jako podstawę ostatnią dostępną wartość księgową tych pozycji.
2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 instytucje mogą stosować ostatnią dostępną wartość godziwą pozycji portfela bankowego obciążonych ryzykiem walutowym, pod warunkiem że dokonują wyceny wszystkich swoich pozycji portfela bankowego według wartości godziwej co najmniej raz na kwartał. Korzystając z tego odstępstwa, instytucje stosują je konsekwentnie do wszystkich pozycji portfela bankowego obciążonych ryzykiem walutowym.
3. Instytucje aktualizują ostatnią dostępną wartość wykorzystywaną jako podstawa obliczania wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka walutowego zgodnie z ust. 1 i 2 co najmniej raz w miesiącu poprzez uwzględnienie zmian wartości czynników ryzyka walutowego.
4. Instytucje określają walutę denominacji pozycji jako walutę obcą, której deprecjacja w stosunku do ich waluty sprawozdawczej doprowadziłaby do największej utraty wartości pozycji, jeżeli spełnione są wszystkie poniższe warunki:
 - a) pozycja nie jest wyceniana według wartości godziwej;
 - b) pozycja jest obciążona ryzykiem utraty wartości w związku z ryzykiem walutowym;
 - c) wartość księgowa pozycji nie jest aktualizowana na każdy dzień sprawozdawczy w celu odzwierciedlenia zmian w kursie wymiany pomiędzy walutą obcą a walutą sprawozdawczą.

W przypadku gdy instytucje obliczają wymogi w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka rynkowego na zasadzie skonsolidowanej, określają one walutę denominacji danej pozycji jako walutę sprawozdawczą instytucji, która ujmuje tę pozycję w swoim jednostkowym sprawozdaniu finansowym, jeżeli spełnione są wszystkie poniższe warunki:

- a) pozycja nie jest wyceniana według wartości godziwej;
- b) pozycja jest obciążona ryzykiem utraty wartości w związku z ryzykiem walutowym;
- c) waluta sprawozdawcza instytucji różni się od waluty sprawozdawczej instytucji, która ujmuje tę pozycję w swoim jednostkowym sprawozdaniu finansowym;
- d) wartość księgowa pozycji nie jest aktualizowana na każdy dzień sprawozdawczy w celu odzwierciedlenia zmian w kursie wymiany pomiędzy walutą obcą a walutą sprawozdawczą instytucji ujmującej tę pozycję w swoim jednostkowym sprawozdaniu finansowym.

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego), zmiany decyzji nr 716/2009/WE oraz uchylenia decyzji Komisji 2009/78/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 12).

5. Wartość wskaźnika wrażliwości ryzyka walutowego delta obliczona zgodnie z art. 325r ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, odpowiadająca pozycjom, o których mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, musi być równa wartości, jaką te pozycje mają w walucie denominacji określonej zgodnie ze wspomnianym ustępem, pomnożonej przez natychmiastowy kurs wymiany między walutą denominacji a walutą sprawozdawczą instytucji.

Artykuł 2

Obliczanie wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka rynkowego mających zastosowanie do pozycji portfela bankowego obciążonych ryzykiem cen towarów zgodnie z alternatywną metodą standardową

Przy obliczaniu wymogów w zakresie funduszy własnych mających zastosowanie do pozycji portfela bankowego obciążonych ryzykiem cen towarów zgodnie z metodą opartą na wskaźnikach wrażliwości określoną w części trzeciej tytułu IV rozdział 1a sekcja 2 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 instytucje stosują jako podstawę ostatnią dostępną wartość godziwą tych pozycji.

Instytucje dokonują wyceny tych pozycji według wartości godziwej co najmniej raz w miesiącu.

Artykuł 3

Obliczanie wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka rynkowego mających zastosowanie do pozycji portfela bankowego obciążonych ryzykiem walutowym zgodnie z alternatywną metodą modeli wewnętrznych

1. Przy obliczaniu wymogów w zakresie funduszy własnych mających zastosowanie do pozycji portfela bankowego obciążonych ryzykiem walutowym zgodnie z alternatywną metodą modeli wewnętrznych określoną w części trzeciej tytułu IV rozdział 1b rozporządzenia (UE) nr 575/2013 instytucje stosują jako podstawę ostatnią dostępną wartość księgową tych pozycji.

2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 instytucje mogą stosować ostatnią dostępną wartość godziwą pozycji portfela bankowego obciążonych ryzykiem walutowym, pod warunkiem że dokonują wyceny wszystkich swoich pozycji portfela bankowego według wartości godziwej co najmniej raz na kwartał. Korzystając z tego odstępstwa, instytucje stosują je konsekwentnie do wszystkich pozycji portfela bankowego obciążonych ryzykiem walutowym.

3. Instytucje codziennie aktualizują ostatnią dostępną wartość wykorzystywaną jako podstawa obliczania wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka walutowego zgodnie z ust. 1 i 2 poprzez uwzględnienie zmian wartości czynników ryzyka walutowego.

4. Instytucje, przy dokonywaniu codziennej aktualizacji ostatniej dostępnej wartości pozycji portfela bankowego, aktualizują wartość wszystkich czynników ryzyka w przypadku pozycji, w odniesieniu do której skorzystały z odstępstwa określonego w art. 5 ust. 1 akapit drugi.

5. Przy obliczaniu miary ryzyka oczekiwanych braków, o której mowa w art. 325bb rozporządzenia (UE) nr 575/2013, oraz miary ryzyka scenariusza warunków skrajnych, o której mowa w art. 325bk tego rozporządzenia, w odniesieniu do pozycji portfela bankowego obciążonych ryzykiem walutowym, instytucje stosują odpowiednio scenariusze przyszłych wstrząsów lub ekstremalne scenariusze przyszłych wstrząsów tylko wobec czynników ryzyka należących do szerokiej kategorii czynników ryzyka walutowego, o której mowa w art. 325bd ust. 1 tego rozporządzenia.

6. Instytucje uwzględniają w swoich modelach pomiaru ryzyka ryzyko utraty wartości ze względu na zmiany odpowiednich kursów walutowych w przypadku pozycji obciążonych takim ryzykiem, jeżeli pozycje te nie są wyceniane według wartości godziwej, a ich wartości księgowe nie są aktualizowane na każdy dzień sprawozdawczy w celu odzwierciedlenia zmian w kursie wymiany pomiędzy walutą obcą a walutą sprawozdawczą instytucji ujmującej tę pozycję w swoim jednostkowym sprawozdaniu finansowym.

Artykuł 4

Obliczanie wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka rynkowego mających zastosowanie do pozycji portfela bankowego obciążonych ryzykiem cen towarów albo zarówno ryzykiem cen towarów, jak i ryzykiem walutowym zgodnie z alternatywną metodą modeli wewnętrznych

1. Przy obliczaniu wymogów w zakresie funduszy własnych mających zastosowanie do pozycji portfela bankowego obciążonych albo ryzykiem cen towarów, albo zarówno ryzykiem cen towarów, jak i ryzykiem walutowym zgodnie z alternatywną metodą modeli wewnętrznych określoną w części trzeciej tytułu IV rozdział 1b rozporządzenia (UE) nr 575/2013 instytucje stosują jako podstawę ostatnią dostępną wartość godziwą tych pozycji. Instytucje dokonują codziennej wyceny tych pozycji według wartości godziwej.
2. W odniesieniu do pozycji portfela bankowego obciążonych wyłącznie ryzykiem cen towarów przy obliczaniu miary ryzyka oczekiwanych braków, o której mowa w art. 325bb rozporządzenia (UE) nr 575/2013, lub miary ryzyka scenariusza warunków skrajnych, o której mowa w art. 325bk tego rozporządzenia, instytucje stosują odpowiednio scenariusze przyszłych wstrząsów lub ekstremalne scenariusze przyszłych wstrząsów tylko wobec czynników ryzyka należących do szerokiej kategorii czynników ryzyka cen towarów, o której mowa w art. 325bd ust. 1 tego rozporządzenia.
3. W odniesieniu do pozycji portfela bankowego obciążonych ryzykiem cen towarów i ryzykiem walutowym przy obliczaniu miary ryzyka oczekiwanych braków, o której mowa w art. 325bb rozporządzenia (UE) nr 575/2013, lub miary ryzyka scenariusza warunków skrajnych, o której mowa w art. 325bk tego rozporządzenia, instytucje stosują odpowiednio scenariusze przyszłych wstrząsów lub ekstremalne scenariusze przyszłych wstrząsów wobec czynników ryzyka należących do szerokich kategorii czynników ryzyka cen towarów lub ryzyka walutowego, o których mowa w art. 325bd ust. 1 tego rozporządzenia.

Artykuł 5

Obliczanie hipotetycznych i rzeczywistych zmian wartości portfela związanych z pozycjami portfela bankowego obciążonymi ryzykiem walutowym lub ryzykiem cen towarów albo zarówno ryzykiem cen towarów, jak i ryzykiem walutowym zgodnie z art. 325bf i art. 325bg rozporządzenia (UE) nr 575/2013

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 1–4 rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/2059 instytucje obliczające hipotetyczne i rzeczywiste zmiany wartości portfela, o których mowa w art. 325bf i 325bg rozporządzenia (UE) nr 575/2013, w odniesieniu do pozycji portfela bankowego obciążonej ryzykiem walutowym, obliczają wartość tej pozycji portfela bankowego na koniec dnia następującego po dniu, w którym obliczono wartość zagrożoną, o której mowa w art. 325bf tego rozporządzenia, poprzez zastosowanie wartości tej pozycji portfela bankowego na koniec dnia poprzedniego i zaktualizowanie elementu odzwierciedlającego ryzyko walutowe związane z tą pozycją.

W przypadku gdy wartość pozycji portfela bankowego nie wykazuje liniowych zmian w zależności od zmian kursu walutowego, któremu podlega, instytucje mogą obliczać wartość tej pozycji portfela bankowego na koniec dnia następującego po dniu, w którym obliczono wartość zagrożoną, o której mowa w art. 325bf rozporządzenia (UE) nr 575/2013, poprzez zastosowanie wartości tej pozycji portfela bankowego na koniec dnia poprzedniego i zaktualizowanie wszystkich elementów, które instytucja wykorzystuje do wyceny tej pozycji portfela bankowego.

Stosując przepisy akapitu drugiego, instytucje stosują je konsekwentnie do wszystkich pozycji portfela jednostki odpowiadającej za handel, które nie wykazują liniowych zmian w zależności od zmian kursu walutowego, któremu pozycje te podlegają.

2. Na zasadzie odstępstwa od art. 1–4 rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/2059 instytucje obliczające hipotetyczne i rzeczywiste zmiany wartości portfela, o których mowa w art. 325bf i 325bg rozporządzenia (UE) nr 575/2013, w odniesieniu do pozycji portfela bankowego obciążonej ryzykiem cen towarów albo zarówno ryzykiem cen towarów, jak i ryzykiem walutowym, obliczają wartość tej pozycji portfela bankowego na koniec dnia następującego po dniu, w którym obliczono wartość zagrożoną, o której mowa w art. 325bf tego rozporządzenia, zgodnie z jedną z następujących metod:
 - a) instytucje wykorzystują wartość tej pozycji portfela bankowego na koniec dnia poprzedniego i aktualizują jedynie elementy odzwierciedlające ryzyko walutowe i ryzyko cen towarów;

- b) instytucje wykorzystują wartość tej pozycji portfela bankowego na koniec dnia poprzedniego i aktualizują wszystkie elementy, które instytucja wykorzystuje do wyceny tej pozycji portfela bankowego.

Stosując przepisy akapitu pierwszego, instytucje stosują je konsekwentnie do wszystkich pozycji portfela jednostki odpowiadającej za handel obciążonych ryzykiem cen towarów.

3. Instytucje stosują ust. 1 i 2 wyłącznie w odniesieniu do pozycji portfela bankowego ujętych w portfelu zarówno w dniu obliczania wartości zagrożonej, o której mowa w art. 325bf rozporządzenia (UE) nr 575/2013, jak i w dniu następującym po dniu, w którym obliczono tę wartość zagrożoną.

Artykuł 6

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 20 kwietnia 2023 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN